

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Ivstitia Et Ivre Libri Decem, Reuerendi P. F. Dominici
Soto, Segobiensis, Ord. Præd. Theologi præclariss.**

Soto, Domingo de

Venetiis, 1608

2 Nunquid singulis istis cœremoniarum speciebus reddi possint vltimæ
causæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38878

bebant e contrario ceremoniarum multitudine institui, ut in illis occupati, non illa auerent quae inter Ethnicos cernebant. Sed & boni atque ad diuinorum contemplationem acclius nihilominus congeminationis ceremonijs erant imbuendi, tum ut assiduitate illa in diuina contemplatione peristerent, & varietate recrearentur, tum etiam ut Christi multijuga mysteria multiplici ceremonia tum cultu ideridem prospicerent. **Quarta conclusio.** Esti varia fuerint multiplicesque priscorum ceremoniae, ad quatuor tamen capita reducuntur, quae sunt sacrificia, sacramenta, sacra, & obseruantiae. In cultu namque tria est considerare. Primum quidem in quo eius substantia posita est, videlicet sacrificium, quod ad Dei reuerentiam offertur. Secundo, instrumenta, ut templum vasa, aliaque eiusmodi. Et haec dicuntur sacra, hoc est anathemata, puta diuino cultui mancipata & consecrata. Tertio, cultores ipsi, in quibus duo dignoscantur, videlicet consecratio, vel totius populi, vel singularium ministrorum. Et haec sunt sacramenta, quibus vel populus sanctificatur, vel consecrantur ministri. Et rursus singularis eorum habitus & famulatus, quo ab exteris feceruntur qui non eiusdem religionis, tum quantum ad cibos tum etiam quantum ad vestimenta. Atque haec dicuntur obseruantiae. Haec igitur quatuor species sub vno ceremoniarum generale concluduntur.

Quarta conclusio.

Rō con clōnis.

Ad primū arg.

Ad secū dū arg.

Ad tertiuū arg.

spondetur, quod sicuti aegroti corpori dum vna non sufficit medicina, alia ac subinde alia adhibetur, ita & illis ceremonijs, quae ut supra diximus, de se non iustificabant sed egena erant, & infirma elementa, fieri necessum erat. Et ideo tanquam sapiens legislator consultus Deus duxit transgressiones aliquas multitudinis ceremoniarum permittere, quam ut si orio populus ille vacaret in idololatram collaberetur. Ad quartum denique iam redita est ratio distinctionis illorum quatuor. Notum enim sacrificium Christum ipsum continet, quod est proinde sacramentum, non sic autem sacrificia veteris legis. Idcirco quae alia erant sacramenta, quibus in gradu purgabantur expiabanturque populus, atque alia sacrificia. Item solennitates quodammodo ad sacra, pertinebant, sicuti templa sacra. Offerebantur enim sacrificia, sicut in loco certo, ita & statis temporibus.

Ad quartū arg.

Primū argum.

Classis.

Argum.

ARTICVLVS II.

Vtrum singulis istis ceremoniarum speciebus reddi possint legitima causae.

SVBSEQUITVR in secundo articulo, ut de causis ceremoniarum cur sint saltem dicamus. Queritur ergo, an causas habuerint vllas? Et arguitur a parte negatiua. Super illud ad Eph. 2. I. egerunt mandatorum decretis eorum, an glossa, decretis. Euangelici ob id esse euacuatam obseruantias antiquae legis. quod ex ratione sunt, ille ergo per contrarium sensum ratione carebant, praesertim quod si ratione pollerent, moralia fuissent. Nam quidquid ratione constat, ex principijs naturae deducitur, ex quibus morales praecipiones oriuntur. Secundo arguitur. Quod saltem nullam habuerint literalem causam, enim vero si ceremoniae vniuersae non nisi signi figurae, rationem habebant, non alia in illis existeret ratio, quam per res illas futura praesignare, atque adeo nullam habebat causam, quae secundum primum significationem literalem existeret. Idcirco ex ipsis legis verbis confirmatur. Nam si qua erat ceremoniana, quae causam haberet literalem maxime, vel circumcisio vel Passa Pascha. De priori autem legitur, Genes. 17. Vt sit in signum

gnum fcederis inter me & uos. De postero vero. Exod. 13. Erit quasi signum in manu tua, & quasi monumentum ante oculos tuos, ergo alia multo minus habebant literalis causæ. In contrarium autem est, quod non solum sacramenta & sacrificia figuram gerebant Christi, uerum historiam ipsam, ut transitus maris rubri, peregrinatio deserti, atq. id genus reliqua. De his quippe ait Paulus. ad Cor. 10. Omnia in figuram contigebant illis, sed in hiis, præter mysticum intellectum inerat etiam literalis, ergo & ceremoniæ causam habebant literalem.

Paulus.

Prima conclusio.

Suade conclusio.

Phyl. sophus. Paulus.

Arist.

Ultima conclusio.

Dicri men in ter sen sum hie talè & mysticè

cilla, & alterum de libera ad literam res gestas enarat. Rerum autem Historia Paulo ad Galat. interprete, duo per allegoria significabat testamenta. Rursum illud Esaiæ 7. Ecce Virgo concipiet, & c. in sensu literali proprio conceptum prænuntiabat Deipare Virginis. Illud autem capitul. 11. Egrederetur uirga de radice Iesse & flos de radice eius ascender, in sensu itidem literali, sed tamen improprio, hoc est per metaphoriam, eundem Virginis partum significabant. Sed uirga Aaron, quæ ut refertur. Num. 17. effloruit, in sensu mystico & allegorico typus erat, & figura eiusdem rei. Hoc præhabito interpretamento probatur conclusio. Cultus antiquæ legis hoc, ut supra dictum est, a nostro differbat, quod noster non est uisibilis, tamen imaginem gerat triumphantis Ecclesiæ ille uero ad duos erat institutus fines, nempe & ad exhibendum Deo honorem debitum, & ad prænuntiam dum futurum Messiam. Quemadmodum enim Prophetarum oracula prædicationes futurorum erant, sic & tota legis illius historia nihil aliud apparebat, quam theatrum quoddam, ubi futurorum concedia agebatur. Hinc ergo fit totum illum ceremoniarum apparatus, & causam habuisse sensumq. literalem, sed ad euitandam idololatricæ impietatem, siue ad commemorandum beneficium aliquod ut observatio sabathi. Et præterea figuralem quemadmodum eius agni & beneficii liberationis ex Aegypto præfigium umbræ erat, & occidendi Christi figura.

Probõ conclu.

Ad primũ arg.

Ad secũdũ.

Ad quæstionem duabus conclusionibus respondetur. Prior uniuersus ceremoniarum ritus Moysæ legis ex debito sine ducebat suæ causas. Conclusio hæc incomperio cuiusq. est, qui crediderit legem illam opus fuisse Dei, quod supra contra Manichæos iam constitutum est. Nam cum Deus cuncta sua sapientia gubernet, sapientia autem secundum Phil. 1. Metaph. fit res ordine disponere, fit ut quæcunq. a Deo procedunt, ut Apost. ad Rom. 13. inquit ordinata sint, ordo autem cuiusq. rei duo exit, prius ut debito sit sine instituta Nam illa que uel non serio fiunt sed ioco, uel non consilio, sed præter finis intentionem eueniunt, ob defectum ordinis ad finem dicuntur inordinata & temere facta. Secundo etiam oportet & id quod finem quempiam referunt, proportionem ad illum habere debitam. Quemadmodum enim 2. Phisic. ait Arist. formam dentate serræ ex sine sumi, sic in practicis mediorum ratio ex sine dicitur. Igitur cum lex opus sit diuine sapientiæ, fit ut utrumq. rationis ordinem habeat. Quapropter Deut. 4. Hæc inquit auctor ipse legis, est sapientia uestra & intellectus coram populis. Posterior conclusio, nullam credibile est fuisse ceremoniam antiquæ legis quæ non habuerit utrumque sensum & causam, nempe & literalem & mysticam. Ad cuius intellectum norandum est ut inter prologia super Matth. fuitius expl. cuius sentium literalem & mysticum sic differre, quod literalis est, quo literæ ex sua institutione uel primæ uel Metaphorica res ipse significat, mysticus uero est quem res per literas significat. ut res significat. Exempla uer. Historia illa Genesis, quod Abraham duos filios habuit, unum de an-

SOTO
iure
logus
DIE
13

Ad quæstionem

Primi argum.

Glossa.

Argum.

litteralem seu om. Quapropter uel uetat, quominus causa litteralis circuncisionis illa fuerit ut monumentum esset foederis pacti cum Abraham, causaq. eius agni, ut esset memoria liberationis populi, licet per allegoriam aliquid praeter ea in nostra futurum praemonstrassent. Causas ergo utriusq. generalis doctissime ac occupatissime

D. Thom. sigillatim in singulis ceremoniarum enarat 1. 2. q. 120. artic. 3. & tribus sequentibus. discursu per quatuor supra dispositos ceremoniarum ordines, sacrosacrorum. n. litteralis causa duplex erat uide licet, ut per illa mens humana in Deum subleuaretur ad repensanda beneficia decius laigitate suscepta, ideoq. offerebatur genus ferre omne uictualium nempe animalia,

Duplex
causa li-
teralis sa-
crificio-
rum antiq.
legis.

panis, uinum, oleum, & mel, Thus praeter ea & sal, quibus nos Deus patet, secundum illud 1. Paralip. 29. 1. uia sunt omnia, & quae de manu tua accepimus dedimus tibi, sed quia donorum omnium maximum fuit Christus, sic enim Deus, ut est apud Ioan. dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in ipsam, non pereat, sed habeat uitam aeternam, causa mystica illorum sacrificiorum idem erat Christus. Unde ad Heb. 10. sacerdos ueteris legis eisdem offerebat hostias, quae nunquam possunt auferre peccata. Christus autem pro peccatis obtulit uitam in sempiternum. Offerebatur autem ex animalibus tres quadrupedum species, scilicet oues, boues, & caprae. Ex auibus uero turtur & columba, sed ex piscibus, quae extra a quas uiuere nequeunt nullus reputabatur sacrificio idoneus. Occidebantur autem in figuram Christi, qui in cruce erat immolandus. Quare & modus praescribebant, occidendi, ut a Gentibus differrent. Offerebanturque, tum ut holocausta in honorem Dei, tum etiam ad expianda peccata, eundemque ipsum pacandum ac propitiandum. Unde illae dicebantur hostiae pacificae haec, uero pro peccato. Sacro tum quae nempetempluorumq. ac solennitatum in quibus sacrificia offerebantur causa quoque utraque assignatur scilicet tam litteralis quam mystica. Habuit enim populus ille quando per desertum uagabatur, portatile tabernaculum, postea uero in possessionem missus terrae, promissae, templum. Nam ad litteram, neq. ob emanantes fixum habere poterant templum. neq.

Rō lite-
ralis pa-
riter ac
mystica
sacrorū
templi.

quiescentes decebat tabernaculum habere mutabile Sed quantum ad figuram, tabernaculum significabat militarium peregrinantiumque in hoc mundo ecclesiam, templum uero sempiternum caelestium coelum. Vbi sicut neque in extruptione templi nullus uel mallei sonitus uel securis audiebatur, nullus erit luctus, neque clamor neq. stridit, sed quemadmodum in hac militia charitatis iustitiaeq. officii ac penitentiae fructibus per Dei fauorem se quisque exercuerit, dolaueritque, & expoluerit, sic omnes diuina dispositione collocabuntur. Quod autem non nisi unicum illis templum concessum fuerit, rationem S. Tho. assignat, ut a diuersis lucis atque a ris diuersorum deorum, quos Ethnici colebant abstinentes, unum uerum proficerentur. At uero subtrahenda alia non est, quam Christi. In hominibus aduersus Iudeos dicitur meditata est, prohibebantur enim pascha & festa nisi Hierosolymis, unoque templo celebrare, ut Dent 16. & apud Iosph. lib. 3. capit. 13. constat, eam inter alias ob causam ut eodem postea per Titum & Vespasianum diuino neque unquam deinceps reedificato, palam fieret legem illam cessasse. Haec enim de causa dum in Babylone, captiui rogarentur Hebraei sua celebrare festa, respondebant, Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena? quasi dicerent, Nefas uobis est alibi quam Hierosolymis solemnitates nostras peragere. Id nunc ergo si meditentur Iudaei, facile adducerentur ut crederent legem illam esse abolitam, quippe cuius sacrificia, sublato templo, antiquata sunt. De uasis candelabrisq. ac reliquis, uide apud San. Thom. ac subinde de solennitatibus, quae praeter quotidianum festum qua mane & uespere immolabatur agnus, ut Numero 28. & 29. legitur, septem erant, uidelicet, Sabbathum hebdomadibus singulis mensum initijs, & solennissima celebratio paschalis agni quae fiebat in memoriam liberationis de Aegypto. Et quinquagesimo in die Pentecoste, in memoriam datae legis. Et quinta festum, tubarum in mense septimo, scilicet Septembri. Nam Martius erat primus in memoriam liberationis Isaac per arictem quem Abraham uidit inter uesperes, ut legitur Genes. 22. cornibus haerentem, illa quippe cornua tubis illis referebant. Et festum

Alia
repli
calum
Christi
Iosph.

S. Tho.
nume-
ueteri
solenni-
tatum
Sabb-
thū Ne-
men-
Pascha
Pentec-
ste.
Festum
tubarum

Festum Scenopegiæ. hoc est tabernaculorum, ad commemorandum beneficium diuinæ protectionis per desertum. Ac demum festum collectarum festum, quando scilicet colligebantur expensæ diuino cultui necessariæ. Tertio loco & sacramentorum quoque causas ambas facile est assignare. Nam per circumcisionem totus populus ab originali mundabatur, instituebaturque ad Dei cultum. Quare & quod nobis baptismus, illis erat circumcisio nempe legis professio. Mox succedebat esus agni pascalis, quo nostrum refectiois sacramentum significabatur. Et præterea victimarum solutio, cuiusque panum propositionis, quæ peculiaris erat sacerdotum cultus. Atque in figuram aliorum quæ nobis sunt sacramenta, erant purificationes & ablutiones. Demum neque obseruantiarum, scilicet ciborum delectus ac vestium tauri populi quam sacerdotum deerant suæ causæ, siue literalem consideres siue mysticam. Hæc autem omnia peregrina mentis attritione vigilatissimaque diligentia & explicatione diuini Tho. loco citato edisserit. Quapropter cum nihil nos ei lucis adhibere valeamus, molestius potius onerique Lectori essemus, quàm oblectamento, si longiorem hic moram trahemus.

ARTICVLVS III.

Virum legis antiquæ ceremoniarum vel ante legem extiterint, vel sub lege iustificarentur.

Primū Vbi sequitur, ut de ceremoniarum tam tempore quam virtute consideratio nem superioribus adiungamus. Arguitur enim, quod ceremoniarum fuerint ante legem. Primum quod ut legitur Genes. 4. Cain & Abel obtulerunt munera Domino, quod genus sacrificij erata tque holocausti in honorem Dei. Item & Noë, ut legitur Genes. 8. & Abraham, ut habetur ibid. capi. 22. Et quantum ad sacra, Abraham etiam Genes. 13. & Iacob Genes. 28. extruxerunt altaria. Item tertia, Circumcisio, quæ fuit sacramentorum summum, ante legem datam præcepta fuit Abraham Genes. 17. & Melchisedech in lege natu-

re, vt legitur ibid. capitu. 13. erat sacerdos Dei summi. Præterea, quod sub lege ceremoniarum illæ iustificarent, videtur colligi ex illo Leuitic. 10. Quomodo potui placere Domino in ceremonijs mente lugubri? Vbi Aaron excusauit se apud Moysen, quod propter mœstitiam occisorum filiorum non poterat sacrificio suo Deo placere. Colligitur ergo contrarius sensus, quod aliquando placebat. Qui autem Deo placet iustificatur apud ipsum. Acceditque & verbum Dauidicum. Lex Domini immaculata conuertens animas. In contrarium autem est Aposto. ad Galat. 2. Si data esset lex quæ posset iustificare, Christus gratis mortuus esset, id est sine causâ. Quod blasphemum esset concedere.

Ad quæstionem quatuor conclusionibus respondetur dummodo duo ante legem discernamus tempora, scilicet quod Abraham antecessit, & quod ab ipso vsque ad Moysen successit. Due enim illæ ætates quæ defluxerunt ab orbe condito vsque ad diluuium, & inde vsque ad Abrahâ, statum Gentium continebant mere naturalem, nam cum Abraham cepit Deus peculiariter de salute humani generis tractare. Sit ergo prima conclusio, nulli fuerunt vnquam mortalium quibus non suæ essent diuini cultus ceremonie & ritus. Non inquam auctoritate posita super ne diuinæ legis, sed ratione naturali magistra. Cum enim natura genus nostrum doceat Deum esse colendum, inde vniuersæ nationes diuersos cultus pro ratione suæ fidei, quam de ipso concipiunt, instituant. Sicuti ex instinctu, quo illectantur ad quietum statum reipublice, iudicia quæ legibus sanciant. Tam enim sepe supra dictum est, ceremonialia & iudicialia non concludi ex primis principijs nature sicuti moralia, sed arbitramento humano consilij. Atque inde fit, ut cum ius nature atque gentium idem sit apud omnes, ceremonialia tamen ac iudicialia non sint nisi varia. Et cum cultus non nisi per sacerdotes administraretur ac dispenseret, iuxta uerbum Pauli ad Hebræ. 8. Omnis pontifex ad offerendum munera & hostias constituitur, nulla fuit perinde natio, quæ suos non haberet sacerdotes. Quod quidem sacerdotum vel iure primogenituræ succedebat, ut de Melchisedech

Prima conclusio.

Recc. conclusio.

SOTO
diure
logius
DIE
13